 Lovochemie, a.s. Terezińska 57 Lovosice PSČ 410 02	SM-BOZP-001_PI-02 PRACOVNÍ INSTRUKCE BEZPEČNOSTNÍ SPRCHY	Strana: 1/8 Revize číslo: 2 Platnost od: 16. 3. 2026 Počet příloh: 1
--	---	---

Název:

SM-BOZP-001_PI-02

PRACOVNÍ INSTRUKCE

BEZPEČNOSTNÍ SPRCHY

Autorizace:

	Zpracoval	Ověřil	Schválil
Funkce:	Specialista BOZP a PO III	Specialista SŘ	Vedoucí oddělení logistiky a služeb
Jméno:	František Komm	Ing. Darina Burgrová	Ing. Josef Schwammlberger
Dne:	13. 3. 2026	16. 3. 2026	13. 3. 2026
Podpis:	<i>Komm v.r.</i>	<i>Burgrová v.r.</i>	<i>Schwammlberger v.r.</i>

Před použitím dokumentu si podle data revize ověřte, že se jedná o aktuální platnou verzi dokumentu!

Originál platného dokumentu je k dispozici u SSŘ, platná elektronická verze je evidována v SharePointu v IŘD (Dokumentace IMS).

Obsah

1	Účel.....	3
2	Rozsah platnosti	3
3	Pojmy, zkratky, normativní požadavky	3
3.1	Pojmy	3
3.2	Zkratky	3
3.3	Normativní požadavky	3
4	Postup	3
4.1	Bezpečnostní sprchy	3
4.2	Typy bezpečnostních sprch	3
4.2.1	Interiérové	3
4.2.2	Exteriérové.....	4
4.2.3	Oční sprchy	4
4.3	Požadavky na bezpečnostní sprchy	4
4.3.1	Zakládání požadavky.....	4
4.3.2	Umístění oční nebo bezpečnostní tělní sprchy.....	4
4.3.3	Specifikace požadavků na užité vlastnosti oční nebo bezpečnostní tělní sprchy.....	4
4.3.4	Školení	5
4.3.5	Označení sprch	5
4.3.6	Kontrola/ověření funkčnosti bezpečnostních sprch.....	5
4.3.7	Servis a údržba.....	5
4.4	Seznam bezpečnostních sprch.....	6
5	Související dokumentace.....	7
5.1	Interní dokumentace	7
5.2	Externí dokumentace	7
6	Záznamy	7
7	Přílohy	7
7.1	Formuláře	7
7.2	Pevné přílohy	7
8	Rozdělovník	7
9	Změny a revize	8

1 Účel

Tato PI platí pro používání, zkoušení, prohlídky a údržbu bezpečnostních sprch.

2 Rozsah platnosti

Platí v celé společnosti Lovochemie, a.s.

3 Pojmy, zkratky, normativní požadavky

3.1 Pojmy

Bezpečnostní sprchy	Exteriérová/interiérová, oční sprcha pro celkový oplach těla a očí dle požadavku norem ČSN EN 15154 1-6
----------------------------	---

3.2 Zkratky

ANSI	American National Standards Institute – Americká národní norma
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČSN	Česká technická norma
DIN	Deutsche Industrie Norm – Německá průmyslová norma
EN	Evropská norma
NV	Nařízení vlády
PI	Pracovní instrukce
SM	Směrnice
SŘ	Systém řízení
SSŘ	Specialista systému řízení
TOP	Technicko organizační postup

3.3 Normativní požadavky

Bezpečnostní sprchy a jejich součásti musí odpovídat příslušným legislativním a normativním požadavkům platných na území ČR.

Vzhledem k odbornosti dané problematiky lze využít jako vodítko pro projektování, kontrolu, údržbu a servis národní normativy z jiných států např. DIN nebo ANSI.

4 Postup

4.1 Bezpečnostní sprchy

Bezpečnostní sprchy rozlišujeme na:

- Bezpečnostní sprchy oční, celkové, kombinované (interiérové/exteriérové)
- Zásobníkové bez nutnosti přívodu vody
- Mobilní bezpečnostní sprchy.

V Lovochemii, a.s. se používají převážně bezpečnostní sprchy dle **bodu a)**.

4.2 Typy bezpečnostních sprch

4.2.1 Interiérové

- Interiérové bezpečnostní sprchy jsou určeny pouze do vnitřních prostorů.
- Kombinovaná bezpečnostní sprcha interiérová pro celkový oplach těla a očí/obličej, s instalací na zem, plastová hlavice (materiál ABS), nerezové táhlo, chromovaný mosazný kulový ventil, plastová výlevka (materiál ABS), nášlapné ovládání oční sprchy. Aktivace jedním úkonem, nepřetržitý chod až do vědomého uzavření, účinný a šetrný oplach.

4.2.2 Exteriérové

- Jsou určeny pro venkovní použití, mohou být elektricky otápěné (v tomto případě je nutná zvýšená kontrola zejména elektrických částí celku).
- Kombinovaná bezpečnostní sprcha exteriérová pro celkový oplach těla a očí/obličej, s instalací na zem, plastová hlavice (materiál ABS), nerezové táhlo, chromovaný mosazný kulový ventil, plastová výlevka (materiál ABS), nášlapné nebo ruční ovládání oční sprchy. Aktivace jedním úkonem, nepřetržitý chod až do vědomého uzavření, účinný a šetrný oplach.

4.2.3 Oční sprchy

- Jsou určeny pro výplach/oplach očí.

4.3 Požadavky na bezpečnostní sprchy

4.3.1 Zakládání požadavky

- trvale volný přístup bez překážek a bariér,
- oční nebo bezpečnostní tělní sprcha musí být dosažitelná do 10 sekund od zasažení zaměstnance,
- instalace odpovídající požadavkům výrobce včetně tlaku vody, rychlosti průtoku a režimu kontrol systému,
- voda musí být schopna téci nejméně 15 minut nepřetržitě,
- musí být možné, aby kohoutky zůstaly otevřené, aniž by bylo nutné je držet rukou,
- oční nebo tělové sprchy musí být čisté, v hygienicky vyhovujícím stavu, a musí být plně funkční,

4.3.2 Umístění oční nebo bezpečnostní tělní sprchy

Oční sprchy musí být na pracovištích, kde hodnocení rizik nebo jakékoliv jiné poznatky poukazují na důvodné nebezpečí, že zaměstnanec bude vystaven látce, která může způsobit podráždění nebo trvalé poškození jeho očí.

Tělní sprcha musí být umístěna na rizikových místech pracoviště, kde by některé části těla zaměstnanců mohly být vystaveny látce, která je vysoce dráždivá nebo toxická při absorpci pokožkou.

Obecně:

Vzdálenost mezi místem, kde se zaměstnanec nachází, a sprchou nesmí přesáhnout 10 sekund chůze. Cesta ke sprše musí být bez překážek, schodů, ramp, dveří a příček.

Sprchy musí být umístěny v dostatečné vzdálenosti od zdroje expozice, kde jsou přítomny těkavé látky, nebezpečné plyny.

4.3.3 Specifikace požadavků na užité vlastnosti oční nebo bezpečnostní tělní sprchy

4.3.3.1 Ovládání kohoutku

Sprcha musí být vybavena kohoutkem bez automatického vypínání (stay-open), který postiženému umožní, aby oběma rukama držel své oči otevřené nebo si mohl sundat oblečení. Voda v zařízení musí být vlažná.

4.3.3.2 Teplota

Teplotní extrémů mohou zaměstnanci způsobit další zdravotní újmu. Vyšší teplota vody také může urychlit probíhající chemickou reakci.

Důležité upozornění: teplota vody v bezpečnostní sprše by měla být v rozmezí 15°C až 37°C.

Nižší teploty jsou nepříjemné až bolestivé v případě oplachu po dobu 10-15 minut. Teplota vody by nikdy neměla přesáhnout 37°C.

4.3.3.3 Tlak a objem vody

Obecně tlak vody musí umožnit průtok oční sprchy asi 6 litrů za minutu po dobu 15 minut. Bezpečnostní tělní sprchy musí mít průtok alespoň 60 litrů za minutu po dobu minimálně 15 minut.

Doporučené hodnoty jsou:

- požadovaný tlak vody: min. 0,2 MPa - max. 0,5 MPa
- minimální průtok u oční sprchy: 6 l/min (oplach musí být šetrný)
- minimální průtok u tělových sprch: 60 l/min.

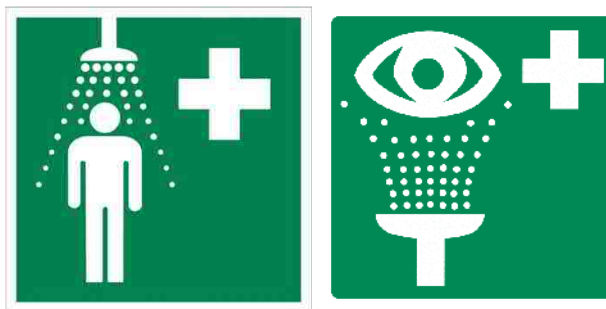
4.3.4 Školení

Zaměstnanci musejí být školeni s ohledem na rizika spojená s látkami, s nimiž pracují, umístěním očních nebo tělových sprch a správným postupem vyplachování očí a oplachování kůže v případě potřísnění.

- školení provede příslušný vedoucí zaměstnanec pracoviště v rámci pravidelného ověření znalostí z BOZP,
- zaměstnanec musí být prokazatelně seznámen s návodem k používání.

4.3.5 Označení sprch

Oční a bezpečnostní sprchy je třeba označit dobře viditelnou značkou. Prostor v okolí sprchy musí být dobře osvětlený a také vizuálně zvýrazněný.

4.3.6 Kontrola/ověření funkčnosti bezpečnostních sprch

- Prověření kompletnosti a funkčnosti sprchy, vyhledání netěsnosti, poškození, znečištění, zjištění závěpnění,
- Ověření snadnosti spuštění sprchy, kontrola teploty vody, její čistoty,
- Kontrola výšky proudu u oční sprchy, rozložení proudu vody u tělní sprchy,
- Zjištění poškozených, případně vadných dílů,
- Kontrola varovných symbolů z hlediska viditelnosti a pevnosti,
- Výše uvedené zajistí příslušný vedoucí zaměstnanec pracoviště min. 1 x za měsíc, v zimním období min. 1 x za týden.

Testování:

Všechny oční a bezpečnostní sprchy musejí být odpovídajícím způsobem udržovány a musejí být jednou týdně na krátkou dobu spuštěny, aby se vypláchly a ověřilo se, že fungují, jak mají. Zvláštní pozornost je třeba věnovat průtoku a dostupnosti.

Není vhodné testovat venkovní sprchy při mrazech, zmrzlá voda na zemi by mohla způsobit následnou nehodu. V zimních měsících se doporučuje používat záchytné vany pro odpadní vodu a dodržovat tak pravidelný cyklus výměny vody v systému.

Testování vykonává vizuálně určený zaměstnanec daného pracoviště.

V případě nefunkčnosti zařízení je nezbytné ho řádně označit tabulkou „MIMO PROVOZ“. V takovémto případě je nutné omezit provoz a informovat zaměstnance v daném místě/oblasti o jeho nefunkčnosti. Případně zastoupit zařízení přenosnou jednotkou, která však nemůže nahrazovat permanentně.

4.3.7 Servis a údržba

Veškeré bezpečnostní sprchy a oční fontánky musí být nejméně jednou za 6 měsíců důkladně vyčištěny.

Důležité upozornění: údržba a opravy se musí provádět dle návodu výrobce/dodavatele.

4.3.7.1 Kvalita vody

Je nutné provádět pravidelnou analýzu vody v bezpečnostních sprchách, kde se sleduje výskyt bakterií, dle standardů Lovochemie, a.s. V případě pomnožení bakterií je třeba sprchu dezinfikovat chlorovým přípravkem.

4.3.7.2 Údržba sprch

U bezpečnostních sprch se samo-vypouštěním není údržba běžně zapotřebí. V případě že trysky vyžadují čištění či dezinfekci lze je povolit a vyšroubovat pomocí klíče. Růžice sprchy může být také demontována a čištěna podobným způsobem.

4.3.7.3 Čištění povrchu sprchy

Je třeba zařízení pravidelně čistit i na povrchu. Čisté zařízení je lépe viditelné a dokazuje, že je pravidelně kontrolováno a je plně funkční.

Důležité upozornění: nepoužívejte drátěnky ani žádná rozpouštědla, mohlo by dojít k poškození povrchu spotřebiče nebo použitých samolepek. Pro čištění elektrických zařízení používejte pouze vlhký hadřík.

4.3.7.4 Údržba a servis elektrických zařízení

U kabelů a elektrických jednotek musí být prováděny pravidelné vizuální kontroly. Jakákoliv část, která je viditelně poškozena musí být nahlášena a opravena v co možná nejkratší době. Veškeré elektroinstalační práce musí provádět osoba s odpovídající odbornou způsobilostí dle NV č. 194/2022 Sb.

4.4 Seznam bezpečnostních sprch

Č.	Oddělení	Umístění	Typ	Specifikace
1.	Energetika	VH 4.NP reverzní osmóza	K	I / bez otopu
2.	Energetika	VH 4.NP sklad chemie	K	I / bez otopu
3.	Energetika	VH 3.NP pískové filtry	K	I / bez otopu
4.	Energetika	Stáčení chemikálií	K	E / s otopem
5.	ŘJ	Laboratoř MOK č. 80	O	I / bez otopu
6.	ŘJ	Laboratoř VH č. 79	O	I / bez otopu
7.	ŘJ	Laboratoř roztoky č.89	O	I / bez otopu
8.	ŘJ	Laboratoř LH č. 87	O	I / bez otopu
9.	Kyselina dusičná	Stáčení čpavku	K	E / bez otopu
10.	Kyselina dusičná	KD5 pod denitrační kolonou	K	E / s otopem
11.	Kyselina dusičná	KD5 u zásobníků produkční kyseliny	K	E / bez otopu
12.	Kyselina dusičná	KD6 pod kotlem	K	E / s otopem
13.	Kyselina dusičná	KD6 pod výparníkem čpavku	K	E / s otopem
14.	Kyselina dusičná	KD6 pod absorpcí	K	E / s otopem
15.	LAV III	6.NP mokrá strana	K	I / bez otopu
16.	LAV III	5.NP mokrá strana č.1	K	I / bez otopu
17.	LAV III	5.NP mokrá strana č.2	K	I / bez otopu
18.	LAV III	3.NP mokrá strana č.1	K	I / bez otopu
19.	LAV III	3.NP mokrá strana č.2	K	I / bez otopu
20.	LAV III	3.NP suchá strana u G1700	K	I / bez otopu
21.	LAV III	3.NP suchá strana u G1702	K	I / bez otopu
22.	LAV III	2.NP mokrá strana	K	I / bez otopu
23.	LAV III	1.NP mokrá strana č.1	K	I / bez otopu
24.	LAV III	1.NP mokrá strana č.2	K	I / bez otopu
25.	LAV	Sklad H ₂ SO ₄ u P1731	K	E / s otopem
26.	LAV	Hlavní sklad NH ₃	K	E / s otopem
27.	UGL	5.NP vedle ventilátoru K3600	K	I / bez otopu
28.	UGL	3.NP – kondenzátory 0,4 Mpa	K	I / bez otopu
29.	UGL	Granulace	K	I / bez otopu
30.	UGL	Cyklony	K	I / bez otopu
31.	DA	Zásobník V1303	K	E / s otopem
32.	DA	Výtah venku	K	E / s otopem

33.	DA	U dveří V1204	K	E / s otopem
34.	DA	U zásobníku KD	K	E / s otopem
35.	DA	Předešříváč čpavku	K	E / s otopem
36.	DA	Schodiště jih, barometrický uzávěr	K	E / s otopem
37.	DA	U V1302 u dveří, barometrický uzávěr	K	E / s otopem
38.	LV	Zásobníky KD	K	E / s otopem
39.	LV	Suchá strana 2.NP	K	I / s otopem
40.	LV	Stará budova 1.NP	K	I / bez otopu
41.	LV	Mokrá strana	K	E / s otopem
42.	Listová hnojiva	SEBL, obj. 361 2.NP	O	I / bez otopu
43.	GSH Městec Králové	STL Kotelna, obj. 011	C	I / bez otopu
44.	Vodní hospodářství	Obj. 5706, 1.NP u čerpadla č. O2101	O	I / bez otopu
45.	Vodní hospodářství	Obj. 0165, 1.NP u vchodu do skladu IBC	O	I / bez otopu
46.	Vodní hospodářství	Obj. 1405, 1.NP u stáče. místa HCL a NaOH	O	I / bez otopu
47.	Vodní hospodářství	Obj. 1405, 3.NP u vchodu k linkám RO 1+2	O	I / bez otopu
48.	Vodní hospodářství	Obj. 5703, 1.NP naproti vchodu do budovy	O	I / bez otopu
49.	Vodní hospodářství	Obj. 5603, 2.NP po levé straně od vchodu	O	I / bez otopu
50.	Vodní hospodářství	ČOV, východní strana u zásobníku H2SO4	K	E / s otopem

Pozn.: O – obličejová, K – kombinovaná, C – celotělová, I – interiérová, E – exteriérová

5 Související dokumentace

5.1 Interní dokumentace

SM-BOZP-001 Základní předpis BOZP
TOP-EMS-002 Nakládání s chemickými látkami a směsmi
Bezpečnostní listy

5.2 Externí dokumentace

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů
NV č. 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice

ČSN EN 15154 (1-6) (831901) Bezpečnostní sprchy pro první pomoc.

Národní normativy:

ANSI Z358.1 - Emergency Eyewash and Shower Equipment

DIN 12899.3 - Ortsfeste, vertikale Straßenverkehrszeichen - Teil 3: Leitpfosten und Retroreflektoren

6 Záznamy

Nejsou.

7 Přílohy

7.1 Formuláře

SM-BOZP-001_PI-02(F01) Záznam o kontrole bezpečnostní sprchy

7.2 Pevné přílohy

Nejsou.

8 Rozdělovník

Dle směrnice SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů.

9 Změny a revize

Číslo revize	Stručný popis změn	Datum revize
	Nová PI dle SM-SR-001 Řízení dokumentace a záznamů.	9/2018
1	Z důvodu převodu do nové aplikace IŘD byl dokument s původním názvem SM-BOZP-017_PI-02 Bezpečnostní sprchy přejmenován na SM-BOZP-001_PI-02 Bezpečnostní sprchy. Původní dokument bez revize je v příloze SM-BOZP-001_PI-02(P99) Původní dokument SM-BOZP-017_PI-02 Bezpečnostní sprchy a je stále platný. Seznámení s původním dokument v prostředí starého portálu je i nadále platné (ale v případě výzvy k seznámení s tímto dokumentem prostřednictvím DAS d.learning proveďte seznámení). Dokument bude revidován.	8/2020
2	Aktualizace textu – drobné úpravy.	3/2026

